

**Dođu Anadolu Fay Zonu'nda 6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler
Sonrası Zemin ve Yapı Hasarlarının Gözlenmesi Saha Çalışması**

Prof. Dr. Aydın Büyüksaraç

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

6 Şubat 2023 tarihinde Sofalaca-Şehitkamil-Gaziantep (37.1123 K 37.1195 D) merkez üssünde yerel saat ile 04:17'de büyüklüğü $M_w=7.7$ ve hemen ardından Ekinözü-Kahramanmaraş (38.0717 K 37.2063 D) merkez üssünde yerel saat ile 13:24'de aletsel büyüklüğü $M_w=7.6$ olan iki adet çok şiddetli deprem meydana gelmiştir. Yıkıcı depremler sonrası hasar gören yapılara ait tüm bilgilerin tespit edilmesi ve yönetilmesi mekansal planlama, kentsel dönüşüm ve modern afet yönetimi açısından önemlidir. Bu bakımdan özellikle depremin hemen ardından ilk hasar tespitleri olabildiğince hızlı ve pratik bir şekilde yapılmalıdır. Elde edilen yapısal hasarlar kullanılarak yapıların ilgili onarım, güçlendirme veya yıkımına karar verilebilir.

Bu saha çalışması kapsamında depremin ağır şekilde etkilediği illerden Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Kahramanmaraş ve Hatay illerine gidilerek bu illerde meydana gelen zemin ve yapı (alt ve üstyapılar) hasarlarıyla ilgili hızlı bilgi toplamak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, zemin ve yapısal hasarlar hakkında gözleme dayalı incelemelerde bulunmak üzere aşağıdaki saha çalışmaları yapılması planlanmaktadır:

Öngörülen süre zarfında depremin etkilediği illerin büyük bir bölümünde yığma ve betonarme yapılardaki hasarlar ve hasar nedenleri incelenecektir.

Güncel olarak kullanılan deprem yönetmeliği başta olmak üzere yapıların yapım yıllarında kullanılan yönetmelikler kapsamında yapısal değerlendirmeler yapılacaktır. Ayrıca European Macro-seismic Scale (EMS-98) kullanılarak yapılarda hasar seviyeleri sınıflandırılacaktır.

Mümkün olan yapılarda AFAD tarafından öngörülen yeni hasar tespit formları da ayrıca kullanılacaktır.

Bunun yanı sıra minarelerde oluşan hasar ve nedenleri incelenecektir.

Özellikle yapıların deprem performanslarını etkileyen olumlu ve olumsuz parametreler net bir şekilde belirlenebilecektir. Bu da ülkemizde yapılar için bölgesel risk önceliklerinin belirlenmesinde kullanılan hızlı değerlendirme yöntemlerinin gelişimini de katkı sağlayacaktır.

Yapıların temel zeminlerinde meydana gelen çökme, kayma, sıvılaşma, gibi zemin sorunları gözlemsel olarak incelenecektir.

Deprem nedeniyle yollarda ve doğal zemindeki çatlaklar ve yer değiştirmeler gözlemlenerek gerekli veriler toplanacaktır.